

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Kolu, Jaana

Title: Kodväxling i tvåspråkiga ungdomssamtal i Haparanda och i Helsingfors Matrispråk, morfosyntaktisk integrering och anpassningsstrategier

Year: 2016

Version:

Please cite the original version:

Kolu, J. (2016). Kodväxling i tvåspråkiga ungdomssamtal i Haparanda och i Helsingfors Matrispråk, morfosyntaktisk integrering och anpassningsstrategier. In A. W. Gustafsson, L. Holm, K. Lundin, H. Rahm, & M. Tronnier (Eds.), *Svenskans beskrivning 34 : Förhandlingar vid trettiofjärde sammankomsten Lund den 22-24 oktober 2014* (pp. 299-312). Lund University. *Svenskans beskrivning, 34*.
http://konferens.ht.lu.se/fileadmin/user_upload/conference/svebe34/SveBe_34_webb.pdf

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kodväxling i tvåspråkiga ungdomssamtal i Haparanda och i Helsingfors

Matrisspråk, morfosyntaktisk inte- grering och anpassningsstrategier

Jaana Kolu

Jyväskylä universitet, Institutionen för språk, jaana.kolu@jyu.fi

Inledning

Sökandet efter universella villkor för kodväxling har pågått sedan 1980-talet (t.ex. Poplack 1980, Myers-Scotton 1993) och hittills har olika teorier testats på en mängd olika språkkombinationer (se t.ex. Park 2013 för en översikt). Kodväxlingsmodellernas universella karaktär har dock kunnat ifrågasättas i takt med att kodväxling med nya språkpar har undersökts (ibid.).

Kodväxling med olika språkkombinationer tycks se olika ut beroende på hur nära språken typologiskt står varandra (Gardner-Chloros 2009:109). Dessutom kan t.ex. språkens status- och dominansförhållanden bidra till att förklara skillnaderna i mönster för kodväxlingen: I tvåspråkiga samhällen är det vanligare att minoritetsspråk, som har den svagare positionen i samhället, tar intryck från majoritetsspråk än tvärtom (Lainio 2013:300). Det är ändå omöjligt att förutspå hur kodväxlingsmönster ser ut med ett nytt språkpar utan varje språkkombination måste undersökas var för sig. Genom att undersöka samma språkpar i

olika sociolingvistiska förhållanden kan forskare utreda hur språkens dominansförhållanden tar sig uttryck i de tvåspråkigas kodväxling.

I föreliggande artikel jämförs tvåspråkiga ungdomars kodväxling i vardagliga samtal i en skolmiljö utanför lektionstid i Haparanda och i Helsingfors. Dessa båda städer utgör ett intressant studieobjekt när det gäller kodväxling ur ett grammatiskt perspektiv. Språkkombinationen är densamma, men språkmiljöerna och språkens dominansförhållanden i det omgivande samhället är olika.

Haparanda är en liten kommun med cirka 10 000 invånare och ligger i Tornedalen som gränsar till Finland. Enligt Statistiska centralbyrån (2014) är Haparanda en kommun med högst andel utrikesfödda: 40 % av befolkningen är födda utrikes, varav majoriteten i Finland. Haparanda är således också den kommun i Sverige som har störst finsk närvaro. Finska och meänkieli har status som officiella minoritetsspråk i Haparanda sedan 2000 (Institutet för språk och folkminnen 2014).

Helsingfors med sina över 600 000 invånare har finska som majoritetsspråk och de svenskspråkigas andel av befolkningen är cirka 6 % (Helsingfors stads faktacentral 2014). Höckerstedt (2006:123–139) påpekar att det som är utmärkande i dagens språksituation i Helsingfors är just svenskans minoritetsställning och domänförluster. De svensktalande i Helsingfors lever i en finskdominerad miljö isolerade från de svenskspråkiga områdena i Finland och Sverige, och finskans inflytande på Helsingforssvenskan har ökat, vilket syns i synnerhet i ungdomsspråket i form av lån och kodväxling (ibid.).

Centrala begrepp och teoretiska utgångspunkter

Kodväxling innebär att tvåspråkiga talare använder två eller fler språk i ett och samma samtal (se t.ex. Gardner-Chloros 2009:1–4). Kodväxlingsforskare (t.ex. Poplack 1980:615; Park 2013:287–288) skiljer vanligen mellan 1) *intrasententiell* 2) *intersententiell* och 3) *tag-kodväxling*. Med intrasententiell kodväxling menas växling inom en mening, t.ex. mää en ainakaan haluaa *byttää om* tuolla vessassa [sv. jag vill åtminstone inte byta om där på toan]. Intersententiell kodväxling sker vid

meningsgränser, t.ex. *jaa kaks viikkoa niin sitten loma/ asså jag väntar jag väntar som fan på det där lovet seriöst* [sv. ja två veckor och sedan semester]. Tag-kodväxling består oftast av utrop och påhäng, t.ex. *vitsi jag är trött* [sv. tusan].

I denna artikel granskar jag tvåspråkiga Haparanda- och Helsingforsungdomars kodväxling ur ett grammatiskt perspektiv och fokuserar på intrasententiell kodväxling. Av de tre olika kodväxlingstyperna är det nämligen den intrasententiella kodväxlingen som påverkar åtminstone det ena språkets meningsstruktur (Lainio 2013:288–289). Därtill uppmärksammar jag även *hybridsammansättningar* (jfr Mickwitz 2010:43), dvs. kodväxling inom ett och samma ord, t.ex. *reklamjuttu* [sv. reklamgrej], eftersom jag anser detta också vara en strategi för att anpassa inslag från det andra språket i det mottagande språkets morfosyntaktiska ram.

Det är svårt att dra en gräns mellan begreppen *kodväxling* och *lån*. Exempelvis Poplack (t.ex. i Sankoff et al. 1991) anser inte att ord, som morfosyntaktiskt integrerats i det mottagande språket, är exempel på kodväxling, utan exempel på lån, men jag anser, i likhet med flera andra kodväxlingsforskare (t.ex. Gardner-Chloros 1987; Myers-Scotton 1992; Thomason 2001), att det snarare är fråga om ett kontinuum än olika lingvistiska processer. Enligt mig kan de etablerade lånorden desutom fungera som inkörsport för kodväxling och erbjuda färdiga mönster för den morfosyntaktiska integreringen av nya ord. Lainio (1996:304) har konstaterat att finskan i Tornedalen under århundrades lopp har blivit anpassad till att ta in svenska ord. Det finns t.ex. en beredskap i språket att integrera svenska substantiv med ett *-i*, t.ex. svenskans *rast* blir *rast+i* (fi. ’välitunti’, ’tauko’) (ibid.). Även i Helsingfors finns motsvarande beredskap att integrera finska ord i svenskan och tvärtom. I Helsingforssvenskan och även i mitt undersökningsmaterial (2014) förekommer flera etablerade lånord från finska, t.ex. *juttu* ’grej’ och *keikka* ’spelning’ som medtagits i *Finlandssvensk ordbok* (af Hällström & Reuter 2000).

Det är inte enkelt att avgöra vad som utgör *matrisspråket* (MS), dvs. huvudspråket vid kodväxling. Myers-Scottons (1993; 2002) *Matrisspråksmodell* utgår från två MS-kriterier: *frekvenskriteriet* baserar sig

på morfemfrekvensen på diskursnivå, medan *systemmorfemskriteriet* grundar sig på olika morfems olika status i kodväxlingen (Myers-Scotton 1993:7). *Innehållsmorfemen* kan komma från något av de inblandade språken, men de syntaktiskt relevanta *systemmorfemen*, t.ex. böjningsändelserna, måste komma från matrisspråket (ibid.).

Syfte och frågeställningar

De frågeställningar som jag söker svar på i min artikel är:

1. Går det att urskilja ett särskilt matrisspråk i de undersökta tvåspråkiga ungdomarnas kodväxling i Haparanda och i Helsingfors enligt de två kriterier som Myers-Scotton har ställt i Matrisspråksmodellen, dvs. *frekvenskriteriet* och *systemmorfemskriteriet*?
2. Går det att identifiera några särskilda morfosyntaktiska mönster och anpassningsstrategier av inslag från det ena språket i kodväxlingen i Haparanda och Helsingfors?

Det är viktigt att beakta att det vardagliga spontana samtalet mellan de tvåspråkiga ungdomarna troligen skiljer sig från det språkbruk som de använder i andra situationer, t.ex. med enspråkiga personer utanför skolan. Det kan antas att de tvåspråkiga ungdomarna tar sig mer friheter gällande kodväxling, när de umgås med varandra. Såsom en informant från Haparanda själv påpekar i ett enkätsvar blandar han språken när han är tillsammans med andra tvåspråkiga ungdomar: ”Nästan alltid (blandar svenska och finska), med kompisar som är tvåspråkiga”. Min artikel syftar till att beskriva Haparanda- eller Helsingforsungdomars språk i de undersökta inspelningstillfällena där de tvåspråkiga ungdomarna umgås med varandra.

Material och metod

Primärmaterialet till föreliggande studie utgörs av 9 inspelade samtal (ca 8 timmar) mellan 14–15-åriga tvåspråkiga elever på tre olika högstadieskolor i Haparanda från 2014. Som jämförelsematerial används inspelade samtal från en svenskspråkig högstadieskola i Helsingfors

från 2014. Detta material innehåller 10 olika samtal (ca 6 timmar) med olika grupper av 14–15-åriga tvåspråkiga ungdomar. Inspelningarna på båda orterna kompletterades med skriftliga enkäter om ungdomarnas språkliga bakgrund och deras egna tankar kring sin språkanvändning.

I min artikel använder jag kvalitativ analys, men även kvantitativa uppgifter ges om den genomsnittliga kodväxlingsfrekvensen och om olika ordklasser som förekommer i kodväxlingen. De inspelade samtalen har grovtranskriberats och analyserats utifrån mina forskningsfrågor. Frågeställningarna behandlas i var sitt avsnitt där resultaten redovisas.

Finns det ett särskilt matrisspråk i Haparanda och i Helsingfors?

I detta avsnitt analyseras materialet enligt de två kriterier som Myers-Scotton (1993:20, 68) har föreslagit för fastställandet av ett matrisspråk vid kodväxling. Dessutom redogörs för om ordinslagen från det ena språket integreras i det andra, dvs. det ”mottagande” språkets morfosyntaktiska ram enligt Myers-Scottons systemmorfemprincip. De inslag av kodväxling som presenteras i exemplen är kursiverade.

I Haparanda (2014) är matrisspråket i sju av de nio samtalen finska enligt morfemfrekvenskriteriet, men det förekommer svenska inslag i medeltal fem gånger per minut. Över hälften av de svenska inslagen utgörs av substantiv eller nominalfraser. Kodväxlingen i samband med finska substantiv följer Myers-Scottons systemmorfemprincip i ungefär 60 % av fallen: Substantiven böjs enligt matrisspråkets regler, dvs. enligt ett finskt mönster. I exempel (1) har svenskans substantiv *idrott* fått en *i*-ändelse vilket är en vanlig strategi att ”förfinska” svenska substantiv i Haparanda. Dessutom har ordet fått finskans partitivändelse *-a*:

(1) meillä on *idrottia* olis ollu ihan turha pestä hiuksia [sv. vi har idrott det skulle ha varit helt onödigt att tvätta håret, fi. urheilua]

Verben utgör cirka 10% av de inbäddade svenska orden i det finska matrisspråket. De böjs enligt finskans morfosyntaktiska mönster och får

antingen finskans infinitivändelse *-ta*, t.ex. svenskans *blanda* blir *blan-data* eller en lång vokal i slutet, t.ex. svenskans *jaga* blir *jaagaa*. I exempel (2) har svenskans infinitivform *skolka* fått finskans infinitivändelse *-ta*:

(2) sitten ei kannata *skolkata* mycket [sv. då lönar det sig inte att skolka så mycket, fi. sitten ei kannata *pinnata* niin paljon]

Adjektiven utgör cirka 9 procent av de svenska inslagen och förekommer i sin neutrala grundform:

(3) typ äitikin laittaa meiliä että mää oon *sjuk* [sv. mamma skickar mejl om att jag är sjuk, fi. *sairas*]

De svenska adverb som bildats av adjektiv utgör dock ett undantag från detta böjningsmönster. De följer svenskans böjningsmönster och strider således mot Myers-Scottons systemmorfemsprincip:

(4) mää en oo tehny *färdigt* sitä... [sv. jag har inte gjort färdigt det där..., fi. *valmiiksi*]

I Helsingforsmaterialiet (2014) är samtalens matrisspråk svenska, enligt morfemfrekvenskriteriet. Det förekommer dock finska inslag i svenska i medeltal två gånger per minut. Substantiven utgör cirka 50% av de finska kodväxlade inslagen och över hälften av dem böjs såsom de skulle böjas i motsvarande sats i finskan eller förekommer i sin grundform. Det tycks dessutom finnas en preferens för sådana strukturer som är parallella i svenskan och finskan som om båda språkens syntax samtidigt skulle aktualiseras i samtalen. I exempel (5) böjs det finska substantivet *kiharoita* så som det skulle böjas i motsvarande sats på finska i partitiv plural:

(5) Du har satt *kiharoita* [sv. lockar/fi. sinä olet laittanut *kiharoita*]

Verben utgör cirka 10% av de kodväxlade finska inslagen i svenskan i

Helsingforsmaterialet och följer finskans böjningsmönster:

(6) han skulle ha *sulanut* [sv. han skulle ha smält/ fi. hän olisi *sulanut*]

Adjektiv och adverb utgör cirka 15% av de inbäddade finska inslagen i Helsingforsmaterialet och böjs så som det skulle böjas i motsvarande finska satser:

(7) Dom var inte alls mina *tyyppiset* [sv. dom var inte alls min stil/fi. ne ei ollu ollenkaan mun *tyyppiset*]

(8) förhören for så *kakasti* [sv. förhören gick så dåligt/fi. kuulustelut menivät niin *kakasti/huonosti*]

Exemplen (5–8) från Helsingforsamtalen (2014) stämmer således inte överens med Myers-Scottons (1993) systemmorfemsprincip enligt vilken matrisspråket fungerar som syntaktisk och morfologisk ram och bidrar med böjningarna vid intrasententiell kodväxling. Det vanligaste mönstret tycks vara att finskans morfologi tränger igenom på de kodväxlade ställena och således bryter mot svenskans morfosyntax.

I båda materialen finns det dock undantag från de mönster som beskrevs ovan. I Haparandamaterialet finns det exempel på svenska ord som böjs enligt svenskans syntax, om de inte har helt parallella strukturer i finskan. Detta illustreras i exempel (9) där svenskans participform *betalt* inte motsvaras av en participform i finskan, utan av ett substantiv:

(9) se saa vielä *betalt* siitä kun se menee laulamaan [sv. hon får till och med betalt när hon går dit för att sjunga/ fi. saa *palkkaa/maksun*]

Även i Helsingforsmaterialet förekommer det undantag från det mönster där de inbäddade finska orden böjs enligt finskans regler. I exempel (10) böjs det finska ordet i ackusativ, även om det står i nominativ i motsvarande sats på finska. Ackusativformen med *n*-ändelsen kan antas fungera som bestämd form i svenskan efter det demonstrativa pronomenet *den där* som här kan styra böjningen:

(10) sen hade vi den där riktiga *näytöksen* [sv. den där riktiga föreställningen/ fi. sitten meillä oli se oikea *näytös*]

I vissa fall får de parallella böjningsformerna troligen stöd av varandra och det är svårt att avgöra om ordet följer den svenska eller finska böjningen eller båda. I exempel (11) böjs det finska ordet *tarina* 'historia' i finskans nominativform, såsom det böjs i motsvarande sats på finska. Samtidigt fungerar finskans nominativform som en neutral form efter svenskans genitiv som förutsätter substantivets grundform (jfr Henricson 2013:141):

(11) berätta din *tarina* nu [sv. berätta din historia nu/ fi. kerro sun *tarina* nyt]

Särskilda mönster och anpassningsstrategier vid kodväxling i Haparanda och i Helsingfors

I detta avsnitt redogörs för de särskilda mönster och anpassningsstrategier som kan identifieras i ungdomarnas kodväxling i Haparanda och Helsingfors.

Hybridord

En strategi att anpassa ordinslag från det ena språket till det andra är att bilda sammansättningar, så kallade *hybrider*, där förledet kommer från det inbäddade språket och efterledet utgörs av matrisspråket. Då kan talaren "undvika" de eventuella problem som skulle kunna uppstå vid böjningen av ordinslag från det andra språket. De ord som utgör slutled i sammansättningen har ofta en mycket allmän betydelse och kan fogas till nästan vilket substantiv som helst, t.ex. *-juttu* eller *-homma* 'grej' på finska. I Haparandamaterialet (2014) förekommer t.ex. reklam*homma* 'reklamgrej' och plast*jutut* 'plastgrejer' i meningar där finskan utgör matrisspråket:

(12) ja semmoset *plastjutut* päällä [sv. och sådana där plastgrejer på]

Ordet *homma* kan kombineras också med engelska i Haparanda, t.ex. *advertisehomma* 'reklamgrej'.

Även i Helsingforsmaterialet (2014) använder de tvåspråkiga ungdomarna *juttu* i sammansättningar i samtal där matrisspråket är svenska, men *juttu* är ett etablerat lånord i finlandssvenskan och har medtagits i *Finlandssvensk ordbok* (af Hällström & Reuter 2000). Ordet böjs i pluralis enligt svenskt böjningsmönster: *skolhälsojuttun* 'skolhålsogrejer', *kärleksjuttur* 'kärleksgrejer'.

Diskurspartiklar i samband med kodväxling

Enligt Lindström (2008:78) fungerar diskurspartiklar "som samtalsreglerande signaler". *Typ* och *liksom* hör till gruppen fokalpartiklar som "kan fokusera något element inom yttrandet, t.ex. ett ordval eller ett anfört segment, genom att stå framför eller ibland efter det som fokuseras" (Lindström 2008:80). I båda materialen finns det exempel på diskurspartiklar som kan signalera (eng. *flag*) kodväxling. I Haparandamaterialet (2014) förekommer diskurspartikeln *typ* 57 gånger och i 17 fall åtföljs den av kodväxling från finska till svenska:

(13) mää aina niinku sekotan kaikki kielet *typ* *ibland engelska svenska och finska* [sv. jag blandar alltid liksom alla språk *typ* ibland]

I Haparanda (2014) används diskursmarkören *typ* 20 gånger i finska sekvenser, där det inte förekommer andra inslag från svenskan:

(14) aamulla kun se herrää *typ* neljäntä joskus [sv. på morgonen när han vaknar *typ* fyratiden]

Diskurspartikeln *typ* förekommer inte i Helsingforsmaterialet (2014) i samband med kodväxling, utan används i helt svenska sekvenser. Däremot åtföljs diskurspartikeln *liksom* av kodväxling från svenska till finska:

(15) är du där någo så där när det är *liksom koulua* eller så här på skolmorgon [sv. skola]

I Haparanda (2014) förekommer även den finska diskursmarkören *niinkö* 'liksom' före de svenska inslagen:

(16) kannattaa *niinkö pröövata* [sv. det lönar sig att liksom pröva]

Även i samband med självreparationer kan talarna utnyttja de syntaktiska resurserna från det andra språket (Green-Vänttinen & Lehti-Eklund 2007:53). Reparationsmarkören *eikö* förekommer i Haparandamaterialet (2014) sex gånger i svenska satser:

(17) orka fan flyga *eikö siis* köra bil [sv. orka fan flyga nej utan alltså köra bil]

Även i enkäten har tre Haparandaungdomar tagit upp ordet *eikö* som ett typiskt finskt ord som de använder i sin svenska: "Om jag råkar säga fel, så säger jag 'eikö' och rättar sedan det jag har sagt fel." Motsvarande reparationsmarkör i Helsingforsmaterialet är *eiku*:

(18) *eiku* Anna och Jessica också [sv. nej, utan]

Dubbel morfologi

Ett fenomen som strider mot systemmorfemsprincipen och som lyfts upp i kodväxlingsforskning är *dubbel morfologi* (Myers-Scotton 1993:135; Park 2013:295). Det innebär att det förekommer systemmorfem från båda språken för en och samma funktion vid kodväxling (t.ex. Gardner-Chloros 2009:108). Det fanns två belägg på dubbel morfologisk markering i Haparandamaterialet. I exempel (19) har det svenska ordet *uppgift* fått tre systemmorfem; först svenskans pluraländelse *-er* och därefter finskans pluralmarkering *-ei-* och som förutsätter ändelsen *-tä* i partitiv:

(19) A: mää voisin istua täällä koko tunnin mää en jaksa tehdä mitään *uppgiftereitä* [sv. jag skulle kunna sitta här hela lektionen jag orkar inte göra några uppgifter]

B: *uppgiftereitä?* ((skratt i rösten)) se täti varmaan sitten nauraa kun se kuulee miten me puhutaan [sv. den där tanten skrattar säkert då hon hör hur vi pratar]

Talare B:s metakommentarer om sin kodväxling kan vara ett tecken på att han eller hon är medveten om de grammatiska regler som finns och som ibland måste kringgås i kodväxlingen (jfr Gardner - Chloros 2009:107). Det finns inga motsvarande exempel på dubbel morfologi i Helsingforsmaterialet.

Diskussion

Den största skillnaden mellan kodväxlingen i Haparanda- och Helsingforsmaterialen från 2014 är språkens dominansförhållanden. Sju av de nio Haparandasamtalen hade finska som matrisspråk enligt Myers-Scottons morfemfrekvenskriterium, men Haparandaungdomarna kodväxlade till svenska i medeltal 5 gånger per minut. De samtal som spelades in i Helsingfors 2014 fördes huvudsakligen på svenska, men det förekom finska inslag i gemon snitt 2 gånger i minuten.

Det är omöjligt att avgöra vad skillnaderna i språkens dominansförhållanden i kodväxlingen beror på. Det finns skäl att tro att anledningen delvis är individuella skillnader, t.ex. talarnas olika grad av tvåspråkighet och olika preferens för språk. Men även språkens dominans- och statusförhållanden i närmiljön (t.ex. skolan och i hemmet) och i det omgivande samhället kan antas påverka ungdomarnas språkbruk. De ord som tas in från det andra språket i samtalets matrisspråk verkar inte sällan vara refererande till det språk som huvudsakligen används i närmiljön, t.ex. skolämnena nämns på svenska i Haparandamaterialet, även om diskussionen annars förs på finska, t.ex. *mitä meillä on so:ssa?* [sv. vad har vi i SO?]. *Kässä* 'slöjd' och *enku* 'engelska' är vardagliga finska ord för olika skolämnen som används även av

tvåspråkiga ungdomar i Helsingforsamtalen.

Även om språkens dominansförhållanden ofta förefaller vara de motsatta i kodväxlingen, tycks finskan dominera morfologin i båda materialen. I Haparandamaterialet böjs de svenska inslagen i finskan enligt finskans böjningsmönster, vilket innebär att matrisspråket kan anses vara finska enligt Myers-Scottons systemmorfemskriterium. Det är även av språktypologiska skäl förståeligt att de svenska ordinslagen får finska böjningsändelser. Finskan är ett agglutinerande språk med ett rikt kasussystem och i sådana fall där de svenska orden rimligtvis kan ta finska böjningsändelser, tycks detta vara det vanligaste mönstret bland de tvåspråkiga Haparandaungdomarna, t.ex. *äiti lähtee föräldramöteen* [sv. när mamma går på föräldramöte] och *kun se tullee föräldramötestä* [sv. när hon kommer från föräldramötet]. För en finskspråkig, som exempelvis mig själv, skulle ett oböjt svenskt substantiv i de två ovan nämnda fallen låta helt ogrammatiskt. Å andra sidan finns det också fall där det morfologiskt vore svårt att tillägga finska böjningsändelser till det svenska ordet och då har Haparandaungdomarna valt att böja ordet enligt svenskans syntax, t.ex. *me ollaan vähän mognare* [sv. vi är lite mognare/fi. kypsempiä].

I Helsingforsmaterialet böjs de finska inslagen i svenska oftast enligt finskans morfosyntaktiska mönster, vilket strider mot Myers-Scottons systemmorfemskriterium för matrisspråket. Det kan antas att finskans starka ställning i Helsingfors tar sig uttryck i ungdomarnas kodväxling.

De tvåspråkiga ungdomarna i Haparanda och i Helsingfors verkar även ha gemensamma morfosyntaktiska mönster och strategier för att infoga element från det andra språket. De bildar sammansättningar och använder diskurspartiklar som kan introducera den kommande kodväxlingen. Det går således att urskilja vissa morfosyntaktiska mönster i kodväxlingen på de två undersökta orterna, men ungdomarna som kodväxlar tycks även kunna bryta mot alla slags ”regler” i kodväxlingen om dessa regler står i vägen, dvs. hindrar dem från att kombinera vissa element av de inblandade språken.

Litteratur

- Gardner-Chloros, Penelope 1987. Code-switching in relation to language contact and convergence. I: G. Lüdi (red.), *Devenir bilingue-parler bilingue: actes du 2ème colloque sur le bilinguisme, 20–22 septembre 1984*. Tübingen: Niemeyer. S. 99–115.
- Gardner-Chloros, Penelope 2009. *Code-switching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Green-Väntinen, Maria & Lehti-Eklund, Hanna 2007. Självreparationer i svenska som S1 och S2. I: H. Lehti-Eklund (red.), *Att växa till lärare – svenskläroverutbildning i utveckling*. Helsingfors: Helsingfors universitet, Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur. S. 53–81.
- Helsingfors stads faktacentral 2014. *Befolkningsprognos för Helsingfors och Helsingforsregionen 2015–2050. Prognoser områdesvis 2015–2024*. Helsingfors.
- Henricson, Sofie 2013. *Svenska i finsk miljö. Interaktion, grammatik och flerspråkighet i samtal på svenska språköar i Finland*. Helsingfors: Helsingfors universitet, Finska, finskugriska och nordiska institutionen.
- af Hällström, Charlotta & Reuter, Mikael 2000. *Finlandssvensk ordbok* (första upplagan). Helsingfors: Schildts.
- Höckerstedt, Leif 2006. Helsingforssvenskan – vem är du? I: K. Juusela & K. Nisula (red.), *Helsinki kielyhteisönä*. Helsingfors: Helsingfors universitet: Institutionen för finska språket. S. 123–141.
- Institutet för språk och folkminnen. <<http://www.sprakochfolkminnen.se/sprak/minoritetsprak.html>>. [Tillgänglig 2 oktober 2015.]
- Lainio, Jarmo 1996. Finskans ställning i Sverige och dess betydelse för sverigefinnarna. I: J. Lainio (red.), *Finnarnas historia i Sverige. Del 3. Tid efter 1945*. Helsingfors/Stockholm: Finska historiska samfundet/Nordiska museet. S. 255–307.
- Lainio, Jarmo 2013. Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige. I: E. Sundgren (red.), *Sociolingvistik*. Stockholm: Liber. S. 274–312.
- Lindström, Jan 2008. *Tur och Ordning. Introduktion till svensk samtalsgrammatik*. Stockholm: Norstedts Akademiska förlag.
- Mickwitz, Åsa 2010. *Anpassning i språkkontakt. Morfologisk och ortografisk anpassning av engelska lånord i svenskan*. Helsingfors: Helsingfors universitet. Finska, finskugriska och nordiska institutionen.
- Myers-Scotton, Carol 1992. Comparing code-switching and borrowing. *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 13(1–2). S. 19–39.
- Myers-Scotton, Carol 1993. *Duelling Languages. Grammatical Structure in Code-switching*. Oxford: Oxford University Press.
- Myers-Scotton, Carol 2002. *Contact Linguistics: Bilingual Encounters and Grammatical Outcomes*. Oxford: Oxford University Press.
- Park, Hyeon-Sook 2013. Kodväxling som fenomen – exemplet svenska koreanska. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 281–309.

- Poplack, Shana 1980. Sometimes I'll start a sentence in Y TERMINO EN ESPAÑOL: toward a typology of code-switching. *Linguistics* 18. S. 581–618.
- Sankoff, David, Poplack, Shana & Vanniarajan, Swathi 1991. The empirical study of code-switching. I: *Papers for the Symposium on Code-Switching in Bilingual Studies: Theory, Significance and Perspectives Held in Barcelona, March 21–23, 1991*. (Network on code-switching and language contact.) Strasbourg: European Science Foundation. S. 181–206.
- Statistiska centralbyrån (SCB).<http://www.scb.se/sv/>. [Tillgänglig 2 oktober 2015.]
- Thomason, Sarah Grey 2001. *Language Contact-An Introduction*. Washington DC: Georgetown University Press.